

antiqui amoris flammam nostro splendescere in pectore; et quem semper fidelem 800 ex. vel probavi, semper amare non desistam, quia caritas iuxta vetus proverbium, quae deseri 801 in. potest, numquam vera fuit¹.

Audiens itaque vestram prosperitatem, et conversationem laudabilem, et veritatis
5 instantiam; et quomodo stetisti cum domno apostolico², secundum meae petitionis cartulam, mox etiam archana cordis mei cubilia, resolutis tristitiae habenis^a, in gaudium apertis ostiis prosiluerunt, plena voce cum apostolo decantare: 'Maius mihi gaudium 3. Ioh. 4. non est, quam filios meos in fide et veritate audiam ambulare'. Miratusque sum, quomodo quidam sapientes surda pectoris aure apostolicum legissent proemium^b: 'Non Rom. 13, 1. 2. est potestas, nisi a Deo; et qui potestati resistit, Dei ordinationi^c resistit'. Quia omnia, quae a Deo sunt, ordinata fiunt. Ergo locus mihi sufficiens fuit disputandi de hac causa; sed sciens prudentiam vestram optime haec omnia nosse, et velocissimo praecurrere sensu litterarum mearum seriem, hoc tantum ammoneo, ut altissimae dignitatis nomini^d opera rectissima convenient, et mores in omni aequitate sanctissimi
15 sacerdotalis superhumerales honoris³ exornent, ut quod oculis multorum videtur in humero, omnium ore praedicetur atque ametur in moribus.

Olim te cum beato Petro tota nocte in undis laborantem agnovimus; sed modo iam iamque iubente Domino in dexteram navigii cum eodem beato principe apostolorum rete mittendum^e est, ut capias sine scissura retis, id est in perfectione catholicae fidei, Ioh. 21, 11. magnos pisces centum quinquaginta tres, quorum me ministerium^f olim vestrae sanctitati exponere^g recordor⁴. Sed, heu pro dolor, quod tanta scissura apostolici^h retis subito facta est, ubi ille maximus animarum piscator sacratissimo requiescit corpore; ut vix convenienti sanctorum ex diversis mundi partibus magistrorum turba impie dissensionis scissura piae caritatis resarciri potuit filis. Insuper, sicut audiui, quod
25 sine dolore cordis non dicam, ipsos male inter se dissentire magistros. Quidam vero volentes rudis panniⁱ assumptum veteri inmittere vestimento, et peiorem facere^{Matth. 9, 16; Marc. 2, 21.} scissuram; quidam vero meliori consilio vetera reformare, et in antiquum reponere ordinem; cum quibus vestram sanctissimam sollicitudinem laborare audivimus; et placuit mihi^k multum piae pacis atque ecclesiasticae concordiae vos secundum Deum
30 seminatores esse, in qua vestram benivolentiam semper sudare exopto; recordantes dulcissimam Domini largitionem in suos, dicentis¹: 'Pacem meam do vobis, pacem Ioh. 14, 27. meam relinquo vobis; non quomodo mundus dat, ego do vobis'. Aliter sancti in omni bono pacifici inter se esse debent; aliter sepissime peccatores pacem inter se habere noscuntur, sicut in sancto evangelio de Herode et Pilato legitur. Illam vero pacem, Luc. 23, 12. quae inter sanctos solet esse, propheta ex mandato Domini praedixit, ubi ait: 'Pacem Zach. 8, 19. et veritatem diligite, dicit Dominus omnipotens'. Et egregius praedicator: 'Pax Christi, Phil. 4, 7. quae exsuperat omnem sensum, custodiat corda vestra in caritate et sanctitate'. Hanc vestra relegiosa pietas et venerabilis auctoritas cum omnibus Deo servientibus semper sequatur. Hanc angelicus nato Domino cecinit coetus, dicens: 'Gloria in excelsis Luc. 2, 14. Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis'. In hac etiam et in omni bono vestram beatitudinem, divina adiuvante gratia, proficere opto, domine venerande, et desiderantissime fili.

212. ^a) habenis H. ^b) prohemium H. ^c) ordinatione H. ^d) nomine H. ^e) mittendum H.

^f) an mysterium? ^g) expone H. ^h) apostolicae H. ⁱ) rudipannis H. ^k) me H. ¹) dicentes H.

45 1) Hieronymi ep. 3 (Opp. I, 13), cf. supra p. 49 n. 2. 2) Leone III, in conventu episcoporum Romae a. 800. habito; cf. Ann. Lauresham. 800 (SS. I, 38): Et ibi fecit conventum maximum episcoporum seu abbatum cum presbyteris diaconibus et comitibus seu reliquo christiano populo etc. 3) i. e. pallium archiepiscopale; cf. p. 286. 4) Mysticum horum piscium sensum interpretatus est supra in ep. 113 p. 163 ad Arnonem archiepiscopum data.